

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

**5A410303 –Фитопатология магистратура мутахассислигининг
малака талаблари**

Тошкент -2020

ЎЗР ОУМД
Байруқ № 418
- 14.08.2020 -

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат аграр университети;
- Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазирлиги
- “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» авгу́ст даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» авгу́ст даги 418 - сонли буйруги билан тасдиқланган.

ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Мазкур Малака талаби 410000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш хуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиғига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>5A410303 -Фитопатология</i> магистратура мутахассислигининг умумий таснифи	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	<i>5A410303 –Фитопатология</i> магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари	4
1.2.	<i>5A410303 – Фитопатология</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятлари таснифи	4
1.2.1.	<i>5A410303-Фитопатология</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари	4
1.2.2.	<i>5A410303 – Фитопатология</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари	5
1.2.3.	<i>5A410303 – Фитопатология</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари	5
1.2.4.	<i>5A410303-Фитопатология</i> мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари	5
2.	<i>5A410303-Фитопатология</i> таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар	6
2.1	Умумий компетенциялар	6
2.2.	Касбий компетенциялар	6
2.3.	Касбий квалификациялар.....	8
3.	<i>5A410303-Фитопатология</i> магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	<i>5A410303 – Фитопатология</i> магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.2.	<i>5A410303 –Фитопатология</i> магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми.....	9
	Библиографик маълумотлар	10

1. 5A410303 –Фитопатология магистратура мутахассислигининг умумий таснифи

5A410303 –Фитопатология магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи кундузги таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Магистратура дастурининг меъёрий муддати 2 йил.

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. 5A410303 – Фитопатология магистратура мутахассислиги малака талабининг кўлланилиши.

Малака талаби **5A410303 –Фитопатология** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари, ўкув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиши ва янгилаш, улар асосида ўкув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари ва профессор-ўқитувчилар;

- магистратура мутахассислигининг ўкув режа ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талabalari;

- магистратура битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссияси;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

- кадлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишига кираётган бакалавриат битирувчилари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5A410303 –Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A410303 –Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

- **5A410303 –Фитопатология магистратура мутахассислиги-** қишлоқ хўжалиги экинлари маҳсулоти хосилдорлиги ва сифатини ошириш мақсадида ер, сув, энергетика ва моддий-техника ресурсларидан оқилона фойдаланиш ҳамда ишлаб чиқариш жараёнларини оптималлаштириш билан ўсимликлар ҳимояси ва карантини тармоқларида фан ва ишлаб чиқариш, ўсимликларни зарарли организмлардан ҳимоя қилишда замонавий технологияларни тадбиқ этиш ва қўллаш; илмий-тадқиқотлар ўтказиш, ўрта маҳсус ва олий таълим муассасаларида, малака ошириш ва кадрларни қайта тайёрлаш тизими муассасаларида маҳсус фанларни ўқитишини ташкиллаштириш.

1.2.2. 5A410303 –Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятининг обьектлари:

- ер, сув, энергетика ва моддий техник ресурслар, қишлоқ хўжалик техникалари;

- қишлоқ хўжалик экинларида касаллик қўзгатувчи микроорганизмлар, касалланган ўсимликлар, экинзорлар;

- фойдали микроорганизмлар, омборхонадаги маҳсулотлар касалликлари;
- пестицидлар, дори пуркаш аппаратлари;
- карантин худудлар, экспорт ва импорт маҳсулотлар;
- кимёвий ва биологик воситаларни ишлатиш технологиялари;
- ўсимликлар химояси ва карантини ташкилотларида бошқарув тизими;
- Фанлар академияси ва тармоқ илмий тадқиқот институтлари ва марказларида ҳамда олий таълим муассасаларида илмий тадқиқот фаолияти ва жараёнлари.

1.2.3. 5A410303 –Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий-тадқиқот фаолияти;
- педагогик фаолият;
- лойиҳа- технологик фаолият;
- сервис хизматини кўрсатиш фаолияти;
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолияти;
- ташкилий-бошқарув фаолияти;
- консалтинг хизмати фаолияти.
- Олий таълим, малака ошириш ва қайта тайёрлаш, профессионла таълим муассасаларида педагогик фаолият;

1.2.4. 5A410303 –Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари:

5A410303 –Фитопатология мутахассислиги бўйича Миллий малака режасининг 7-малака даражси ҳамда магистр касбий фаолиятларининг соҳалари, обьектлари ва турларига мувофиқ магистратура битирувчиси қуидаги касбий вазифларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Илмий тадқиқот ва педагогик фаолиятида:

- танланган мутахассислик бўйича илмий-тадқиқотларни бажаришга, шунингдек фан, техника ва технология, иқтисодиёт, маданият ва санъатнинг замонавий ютуқларини амалиётга жорий этишга йўналтирилган касб тайёргарлигига эга бўлиши;
- мутахассисликка оид илмий муаммолар билан боғлиқ вазифаларни ифодалаш ва ҳал этиши, қарорлар қабул қилиши, зарур билимлар базасини яратиш ва ундан ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- илмий тадқиқотлар ва меҳнатни ташкил қилиш методологиясини билиши, тадқиқот натижаларини таҳлил қилиш ва қайта ишлаш методикасини ишлаб чиқиши ва амалга ошириши, илмий тадқиқот натижаларидан фаолиятнинг тегишли соҳаларида фойдаланишга доир амалий тавсияларни ифодалай олиши ва тақдим қилиши;
- илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш ҳамда фаол иштирок этиш;
- мос мутахассислик мавзуси бўйича илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш, ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш;
- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида мутахассислиги бўйича педагогик ва ўқув-услубий фаолият юритиш;
- ўқув жараёни ва илмий фаолиятни ташкил қилиш, замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан, ўқитишининг техник воситаларидан фойдаланиб ўқув машгулотларини ўтказиш
- амалий хорижий тил орқали илмий тадқиқот ишининг моҳиятини ёрита билиши;
- педагогик ва илмий маҳорати ҳамда малакасини мунтазам ошириб бориш;
- замонавий ахборот коммуникация технологияларидан фойдалана оладиган интерактив таълим усулларини эгаллаган бўлиши лозим.

Лойиҳа технологияси фаолиятида:

- ўсимликларни ҳимоя қилиш бўйича лойихаларни ишлаб чиқиш ва қўйишда бирламчи манбаларни тайёрлаш;

- фаолият натижаларини тахлил ва синтез қилиш, ташкил этиш ва режалаштириш, баҳолаш, фундаментал, умумкасбий ва амалий билимлардан фойдаланиш;

- билим ва маҳоратини мустакил ишда фойдаланиш;

- лойиҳавий ва дастурий хужжатларни ишлаб чиқиш;

- ихтисосликка мос равишида ҳалқаро ва касбий стандартлаштиришнинг замонавий услублари ҳамда асбобларидан фойдаланиш;

- лойиҳа тузишда ИКТ ва компьютер техникасидан фойдаланиш;

Сервис хизматини кўрсатиш фаолиятида:

- хизмат кўрсатиш соҳасида меъёрий- ҳуқуқий хужжатлардан фойдалана олиш;

- ўсимликлар ҳимояси ва карантини соҳаси бўйича сервис хизмати кўрсатиш;

- дехқон, фермер ва мутахассисларга ўсимликларни ҳимоя қилиш юзасидан маслаҳат бериш қобилияtlарига эга бўлиши керак;

Ишлаб чиқариш-технологик фаолиятида:

- ўсимликларни ҳимоя қилиш технологик картасидан фойдаланиш;

- фермер ёки бошқа шаклдаги хўжаликларда ўсимликларни ҳимоя қилиш ишларини ташкил этиш;

- намуnavий технологик жароёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

- замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаш;

- ўсимликларни заарли организмлардан ҳимоя қилишда замонавий технологияларни тадбиқ этиш ва қўллаш;

- лойиҳавий ва дастурий хужжатларни ишлаб чиқиш;

- касбий этика кодексига риоя қилиш лозим.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоратив ўқитишини ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш;

- ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини такомиллаштириш;

- ишлаб чиқариш жараёнларини самарали амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;

- замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан боғлик бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усууллари ва механизmlарини ишлаб чиқиш;

- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш қобилияtlарига эга бўлиши лозим.

Олий, малака ошириши, ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларда илмий-педагогик ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда):

- ўқув фанларини ўқитиши методикасини эгаллаш;

- электрон ўқитиши усуулларини эгаллаш;

- олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари ўсимликларни биологик ҳимоя қилиш бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини ўтказиши;

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ностандарт ўқув машғулотларини ўтказиш;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик хужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириши;

- ўқитилаётган фан бўйича ўқув машғулотларни ўтказиш учун ўқитишининг техник воситаларидан фойдаланиш;
- мустақил таълим ва ижодий қидирав натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги турли усуллар, воситалар ва бошқа соҳаларда ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш;
- узлуксиз таълим тизимининг ДТС, Давлат талаблари ва бошқа ўқув-меъёрий хужжатларни ишлаб чиқишида иштирок этиш қобилияtlарига эга бўлиши лозим.

Консалтинг хизмати фаолияти:

- очик мутахассислик бўйича амалий масалаларни самарали ҳал этишда замонавий ахборот технологиялари ривожланиши билан боғлиқ бўлган ахборот технологиялдарини мукаммал билиши;
- инновацион ишланмалар бўйича таҳлиллар тайёрлаш ва консультация беришда улардан фойдаланиш;
- ўсимликлар ҳимояси ва карантини соҳасидаги илгор тажрибалар, илмий ютуқлардан фойдаланиш;
- қишлоқ ҳўжалик экинлари зааркунандалари ва уларга қарши қураш чоралари бўйича ишлаб чиқариш фаолиятини бошқариш сифатини назорат қилиш ва тадбиқ этиш;
- замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизmlарини ишлаб чиқиш;
- атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш қобилияtlарига эга бўлиши лозим.

2. 5А410303 – Фитопатология магистратура мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асоси, иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, илмий тадқиқот ва педагогика методологиясини билиши ва касбий фаолияти ундан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда таш7кил қила олиш;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- ўз фаолиятида меъёрий-ҳуқуқий хужжатлардан фойдалана олиши, ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўнкимларига эга бўлиши;
- ахборот технологияларидан фойдалана олиши, ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши.

2.2. Касбий компетенциялар:

- илмий, амалий тадқиқотлар олиб бориш, тажриба натижаларини қайta ишлаш ва улар асосида илмий асосланган хulosалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш ва таҳrir қилиш, илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш, илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш кўнкимларига эга бўлиш;

килиш, илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш, илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиши кўникмаларига эга бўлиш;

- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланишни билиш;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашишни билиш;
- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш кўникмаларига эга бўлиши;
- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши;
- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш кўникмаларига эга бўлиши;
- ташкилот, корхона ва уларнинг алоҳида бўлинмалар ташкилий тузилмасини оптималлаштириш, ходимларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ошириб боришини ташкил қилиш ва бошқариш, меҳнат салоҳиятидан самарали фойдаланишни режалаштириш, меҳнатни рагбатлантириш тизимини йўлга қўйиш кўникмаларига эга бўлиши;
- тармоқлар ва соҳалар бўйича корхоналарда ишлаб чиқариш ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишда иқтисодий хавфсизлик тамойилларини қўллай билиши;
- қишлоқ хўжалик ўсимликлари заарли оргнизмлари тур таркибларини аниқлаш ва улардан ҳимоя қилишни ташкил қилиш ва қўллашни;
- ўсимликлар ҳимоясида самарали ва ресурстежамкор фаолиятни ташкил эта олишни билиши;
- замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда кенг қўллаш;
- иқтисодий вазиятларга таҳдид соловчи омилларни бартараф этишга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш малакасига эга бўлиш;
- меъёрий-хуқукий хужжатларни экспертизадан ўтказишни билиш.

2.3. Касбий квалификациялар:

Фитопатолог, лаборант, агроном, бактериолог, бош мутахассис қишлоқ хўжалиги соҳаси бўйича, ўсимликларни ҳимоя қилиш лаборатория бошлиғи, синов лабораторияси бошлиғи, тадқиқот лаборатория бошлиғи, станция бошлиғи (ўсимликларни ҳимоя қилиш бўйича), кичик илмий ходим, кичик мутахассис, иссиқхона хўжалиги раҳбари, фермер, эксперт, энтофитопатолог, ташки карантин етакчи агроном, ички карантин етакчи агроном, илмий ходим, лаборант етакчи мутахассис, агроном инспектор, ўсимликларни ҳимоя қилиш маркази раҳбари, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сифатини назорат қилиш квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5A410303 – Фитопатология магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5A410303 –Фитопатология магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фанлар дастурлари бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўкув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўкув жараёни графики, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, татиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Умумметодологик фанлар”, “Мутахассислик фанлари”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Үқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5A410303 – Фитопатология магистратура мутахассислиги үқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари үқув ишларини ўз ичига олган үқув юкламасининг энг юкори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралған ҳолда (кундузги) үқиши шакли аудитория машғулотларининг энг юкори ҳажми ҳафтасига - 30 соат қилиб белгиланиши мумкин. Қолған соаттар ҳажми мустакил таълим учун ажратиласы.

Жорий, оралиқ ва яқуний аттестацияларни ҳисобга олған ҳолда үқув режа ва фандастурининг умумий ҳажми 2 йиллик үқув даври учун ҳафталик үқув юкламалардан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Үқишининг норматив муддати 2 йил бўлганда үқув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Үқув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Үқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*
Назарий таълим ва илмий фаолият	54%
Шу эксумладан, мустақил таълим	-
Аттестациялар	9%
Таътиллар	18%
Илмий амалиёт (стажировка)	19%

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гурӯҳ Т 55

OKC 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, касбий фаолият соҳаси, касбий фаолият обьекти, ўқув режа, фан дастури, фитопатология, ўсимликлар касалликлари, микроорганизмлар, фунгицидлар, касб фаолияти, магистратура, лойиҳа-технологик, педагогик, илмий-педагогик иш, малака амалиёти, магистрлик диссертацияси, баҳолаш, давлат аттестацияси, мустақил таълим, ўқув фанлари блоки, мундарижа, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, кадрларга талаб, лойиҳалаш, илмий-тадқиқот жараёни, маҳсус фанларни ўқитиш методикаси, виртуал электрон билим манбалари, назария.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий қадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат академия университети

Ректор **Б.А.Сулаймонов**

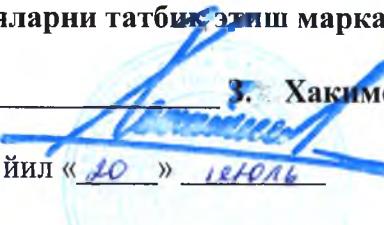
2020 йил « 30 »

М.Ү.

КЕЛИШИЛГАН:

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимини
ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбис этиш маркази**

Директор **З. Хакимов**

2020 йил « 30 » июль
М.Ү.

**Кишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув
юрглари ва малака ошириш бўлими
бошлиғи**

Бошлиқ **Ш.Жоникулов**

2020 йил « 30 » июль
М.Ү.

**“Ўзагрокимёҳимоя” АЖ
Раисининг биринчи ўринbosари**

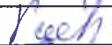
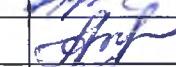
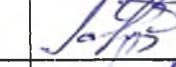
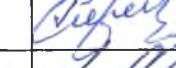

 Х.Бекбергенов
2020 йил « 30 » июль
М.Ү.

**Ўсимликларни химоя қилиш илмий
тадқиқот институти**

Директор **К.Маматов**

2020 йил « 30 » июль
М.Ү.

**5А410303 – Фитопатология магистратура мутахассилиги бўйича малака талаблари ва
ўкув режасини ишлаб чиқувчи
Ишчи гурӯҳ таркиби**

T/ р	Ишчи гурӯҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1.	У.Ортиков.	Ўсимликлар ҳимояси, агрокимё ва тупроқшунослик факультети декани, факультет бўйича ишчи гурӯҳ раиси	
Аъзолари:			
2.	А.Холлиев.	Ўсимликлар ҳимояси, агрокимё ва тупроқшунослик факультети ЎУК раиси, ишчи гурӯҳ раиси ўринбосари	
3.	А.Анорбаев	Ўсимликларни ҳимоя қилиш кафедраси кафедра мудири, профессор	
4.	Х.Х.Кимсанбоев	Ўсимликларни ҳимоя қилиш кафедраси профессори	
5.	Б.Болтаев	Ўсимликларни ҳимоя қилиш кафедраси доценти	
6.	А.Худойкулов	Ўсимликларни ҳимоя қилиш кафедраси доценти	
7.	Н.Иргашева	Ўсимликларни ҳимоя қилиш кафедраси асистенти	
8.	М.Каримов	Агрокимё ва тупроқшунослик кафедраси мудири	
9.	З.Аскарова	Агрокимё ва тупроқшунослик кафедраси доценти	
10.	Г.Содикова	Агрокимё ва тупроқшунослик кафедраси доценти	
11.	У.Рахмонов	Қишлоқ хўжалиги фитопатологияси кафедраси мудири, доцент	
12.	Р.Гулмуродов	Қишлоқ хўжалиги фитопатологияси кафедраси профессори	
13.	Б.Содиков	Қишлоқ хўжалиги фитопатологияси кафедраси доценти	
14.	У.Рахимов	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини карантини кафедраси мудири, профессор	
15.	Н.Туфлиев	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини карантини кафедраси доценти	
16.	Н.Шамуратова	Тошкент давлат аграр университети Нукус филиали агрокимё, ўсимликлар ҳимояси ва карантини кафедраси мудири	

Ректор Сулаймонов Б.А.

Ўкув ишлари бўйича проректор Исламов С.Я.

Декан Ортиков У.Д.

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малакаталабларига
киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий
фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)**

т/р	Вазирлик (идора) нинг ташкилот (корхона) лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)		Вазирлик (идора) нинг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> -кишлоқ хўжалиги экинлари зарарли организмлари (зараркунанда, касаллик, бегона ўт) систематикаси, морфологияси ва биологик хусусиятлари ҳамда уларга қарши кураш чоралари ва воситалари тўғрисидаги билимларни пухта эгаллаши; -зарарли организмларнинг тарқалиш ареали ва экологиясини ҳамда уларни ички ва ташқи омилларга бўлган муносабатини яхши билиши; -ўсимликларни ҳимоя қилиш ва карантини тармоқларида касбий билимларни амалда қўллаш; -индивидуал ва груптарда ишлашда қарорларни қабул қилиш; -фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шароитларида янги билимларни тезкор эгаллаш; - кишлоқ хўжалигига инновацион ресурстежамкор технологияларни қўллаш, “ақлли кишлоқ хўжалиги” (Smart agriculture) ва рақамлаштирилган агротехнологияларни жорий қилиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш; -кишлоқ хўжалик экинлари билан банд бўлган майдонларда зараркунанда, касалликлар ва бегона ўтлар келтирадиган зарарни ўрганиш ҳамда тахлил қилиш; -ўсимликларни касаллик, зараркунанда ва бегона ўтлардан ҳимоя қилишни ташкил қилиш ва бошқариш; -кишлоқ хўжалик экинларининг зараркунандалари ва касалликларини пайдо бўлишини ҳамда тарқалишини башпорат қилиш; -энтомофаг, биопрепарат ва пестицидларни қўллаш;

		<ul style="list-style-type: none"> - ўсимликларни заарали организмлардан ҳимоя қилиш учун техника ва механизмларнинг тайёрлигини текшириш, ишлаб чикаришга энг самарали механизация воситаларини танлаш; - қишлоқ хўжалик экин майдонларида, бөгларда, токзорларда карантин назоратини ўтказиш, экиш учун зарур уруғлик, мевали дараҳтлар кўчатлари, ўсимлик хом ашёлари, озиқ овқат маҳсулотларини турли карантин заарали организмлар билан заарланганлик даражасини билиш ва назорат қилиш; - ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларига бўлган эҳтиёжни ҳисоблаш ҳамда техник ҳужжатларни юритиш қобилиятига эга бўлишлари керак; - атроф муҳитни муҳофazа қилиш, меҳнат фаолияти хавфсизлигини таъминлаш, жароҳатланиш ва касбий касалликлар олдини олиш бўйича чора тадбирларни амалга оширишни билиши керак; - иш сифати учун масъулиятни ҳис қилиш, ўз билимлари ва маҳоратларидан сифатни бошқариш бўйича фойдалана олиш; - инновацион гоялардан фойдаланишга тайёр бўлиш.
2	5A410301	<p>Ўсимликлар ҳимояси (усуллар бўйича)</p> <p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни мутахассислиги бўйича магистр янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий-тадқиқот муассасаларида ишлаш; - ўсимликлар ҳимояси (усуллар бўйича) соҳасидаги касбий билимларни илмий асосда кўллаш; - ўсимликлар ҳимояси (усуллар бўйича) соҳасидаги кўнижмаларни турли маҳсус амалий дастурий воситалардан фойдаланиб амалда қўллаш; - ўсимликлар ҳимояси (усуллар бўйича) соҳаси бўйича инновацион гоялардан фойдаланган ҳолда энг самарали технологияларни илмий асосда жорий этиш; - ўсимликлар ҳимояси (усуллар бўйича) соҳасидаги фаолияти натижаларини тўғри баҳолай олиш; - ўсимликлар ҳимоясининг назарий асосларини ва улубларини билиш; - ўсимликларни ва уларнинг маҳсулотларини заарловчи ҳашаротларнинг тур таркибини аниқлаш, биоэкологик хусусиятларни ва уларга қарши кураш чораларини ўрганиш бўйича тадқиқотлар ўтказиш; - зааркунандаларга қарши кимёвий ва биологик кураш воситаларини қўллаш бўйича тадқиқотлар ўтказиш;

		<ul style="list-style-type: none"> -ұсимликларни ҳимоя қилиш жараёнларида технологияларни ташкиллаштириш; -ұсимликларни ҳимоя қилиш жараёнларини амалға оширишда кимёвий ва биологик лабораторияларини ташкил қилиш, ҳимоя қилиш воситаларини құллаш технологияларини яратиш; - фойдалы ва заарлы хашаротлар турларини систематик белгиларига ва заарига караб аниклай олиш, уларни күпайыш ҳамда тарқалишини башорат қилиш ишларини ташкил этиш ва бошқара олиши; - ұсимликларни ҳимоя қилиш отрядларини, тажриба станцияларини, туман ва вилоят ұсимликларни ҳимоя қилиш бүлімларини, илмий-тадқиқот институтларida лабораторияларидаги ишларни ташкиллаштириш ва бошқара олиши; - ұсимликларни ҳимоя қилиш ва карантини соҳасыда ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чикиш, режалаштириш ҳамда татбик қилиш; -мехнат жамоасига раҳбарлик қилиш; -ишлаб чиқариш фаолиятида бошқариш сифатини назорат қилиш ва тадбиқ этиш; -ишлаб чиқариш жараёнларини ва захираларини режалаштириш ва уларни ишлаб чиқаришга татбик этиш; -замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлік бұлған ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини бағолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чикиш; -атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва мехнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасыда ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш; -махсус фанларни үқитиши методикасидан фойдаланиш ва уларни такомиллаштиришни; - ұсимликларни ҳимоя қилиш ва агротоксикология фанлари бүйіча маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини олиб бориши, үкув-таништирув, ишлаб чиқариш-технологик малака амалиётларига раҳбарлик қилишни; -үкув услубий күрсатмалар, маъруза матнлари, амалиёт ва лаборатория машғулотларидан құлланмалар, тарқатма материаллар, үкув фанлари ишчи дастурларини, календар режа, талабалар билимини рейтинг назорати жадвалини тузиш ва бошқа үкув услубий хужжатларни тайёрлашни; -қишлоқ хұжалигыда инновацион ресурстежекамкор технологияларни құллаш, “ақлли қишлоқ хұжалиғи” (Smart agriculture) ва рақамлаштирилған агротехнологияларни жорий қилиш бүйіча замонавий билимларга эга бұлған кадрлар тайёрлаш; - талабалар билимини назорат қилишда рейтинг тизими Низомидан тұғри фойдаланишни;
--	--	---

			--уз мутахассислик фаолияти ва бошқа турдош касбларга самарали мослаша олиши керак.
3	5A410302	Энтомология	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар кандай билиши шарт бўлган барча талабларни мутахассислиги бўйича магистр янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> -илмий-тадқиқот муассасаларида ишлаш; - энтомология соҳасидаги касбий билимларни илмий асосда қўллаш; - энтомология соҳасидаги кўникмаларни турли маҳсус амалий дастурий воситалардан фойдаланиб амалда қўллаш; - энтомология соҳаси бўйича инновацион гоялардан фойдаланган ҳолда энг самарали технологияларни илмий асосда жорий этиш; - энтомология фаолияти натижаларини тўғри баҳолай олиш; - ўсимликлар химоясининг назарий асосларини ва улубларини билиш; - ўсимликларни ва уларнинг маҳсулотларини заарловчи ҳашаротларнинг тур таркибини аниқлаш, биоэкологик хусусиятларни ва уларга қарши кураш чораларини ўрганиш бўйича тадқиқотлар ўтқазиш; - зааркунандаларга қарши кимёвий ва биологик кураш воситаларини қўллаш бўйича тадқиқотлар ўтқазиш; - ўсимликларни ҳимоя қилиш жараёнларида технологияларни ташкиллаштириш; - ўсимликларни ҳимоя қилиш жараёнларини амалга оширишда кимёвий ва биологик лабораторияларини ташкил қилиш, ҳимоя қилиш воситаларини қўллаш технологияларини яратиш; - фойдали ва заарли ҳашаротлар турларини систематик белгиларига ва заарига қараб аниқлай олиш, уларни кўпайиш ҳамда тарқалишини башорат қилиш ишларини ташкил этиш ва бошқара олиши; - ўсимликларни ҳимоя қилиш отрядларини, тажриба станцияларини, туман ва вилоят ўсимликларни ҳимоя қилиш бўлимларини, илмий-тадқиқот институтларида лабораторияларидаги ишларни ташкиллаштириш ва бошқара олиши; - меҳнат жамоасига раҳбарлик қилиш; - ишлаб чиқариш фаолиятида бошқариш сифатини назорат қилиш ва тадбиқ этиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини ва заҳираларини режалаштириш ва уларни ишлаб чиқаришга татбиқ этиш;

			<ul style="list-style-type: none"> - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинг ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш; - атроф-муҳитни муҳофazа қилиш ва меҳнат хавfсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш; - маҳсус фанларни ўқитиш методикасидан фойдаланиш ва уларни такомиллаштиришни; - ўсимликларни ҳимоя қилиш ва ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат фанлари бўйича маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини олиб бориши, ўкув-таништирув, ишлаб чиқариш-технологик малака амалиётларига раҳбарлик қилишини; - ўкув услубий кўрсатмалар, маъруза матнлари, амалиёт ва лаборатория машғулотларидан кўлланмалар, тарқатма материаллар, ўкув фанлари ишчи дастурларини, календар режа, талабалар билимини рейтинг назорати жадвалини тузиш ва бошқа ўкув услубий хужжатларни тайёрлашни; -қишлоқ хўжалигига инновацион ресурстежамкор технологияларни қўллаш, “ақлли қишлоқ хўжалиги” (Smart agriculture) ва рақамлаштирилган агротехнологияларни жорий қилиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш; - талабалар билимини назорат қилишда рейтинг тизими Низомидан тўғри фойдаланишни; - ўз мутахассислик фаолияти ва бошқа турдош касбларга самарали мослаша олиши керак.
4	5A410303	Фитопатология	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни мутахассислиги бўйича магистр янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> -илмий-тадқиқот муассасаларида ишлаш; -мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойихаларини таҳлил қилиши; -касалланган ўсимликларни ва касалликлар келиб чиқиш сабабларини аниқлаш бўйича тадқиқотлар олиб бориши; -касалликларга қарши кураш усулларини билиши ва уларни мукаммаллаштириши; - ўсимлик касалликларига тўғри ташхис кўйиши; - қишлоқ хўжалик ўсимликларини касалликлардан ҳимоя қилишга тавсия қилинган янги фунгицидларнинг давлат синовларини ўtkазишда қатнашиш; - ўсимликларни ҳимоя қилиш жараёнларни ташкиллаштириш; - ўсимликларни ҳимоя қилиш бўйича вирусология, бактериология ва микология лабораторияларида илмий тадқиқот ишларини олиб бориш;

			<ul style="list-style-type: none"> - меҳнат жамоасига раҳбарлик қилиш; - ишлаб чиқариш фаолиятида бошқариш сифатини назорат қилиш ва тадбиқ этиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини ва заҳираларини режалаштириш ва уларни ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиши; - атроф-муҳитни муҳофazaga қилиш ва mehnat xavfsizligi talablariga mos keliishi borasiida ishlab chiqariш жараёнlарini назорat қiliшda ishtirok etishi; - maҳsus fanlarni ўқitiши metodikasidan foydalaniш ва ularni takomillashтиriшni; - fitopatologiya fanlari boyicha maъruza, amaliy va laboratoriya mashғulotlari olib boriши, ўкуv-tanishtiруv, ishlab chiqariш-technologik malaka amaliётlariiga rahbarlik қiliшni; - ўкуv uslubiy kўrsatmalar, maъruza matnlari, amaliёт va laboratoriya mashғulotlariidan қўllanmalar, tarqatma materiallari, ўkuv fanlari ishchi dasturlarini, kalendar reja, talabalarni biliiminining rating nazorati jadvalini tuzish va bosqa ўkuv uslubiy xujjatlarni tayёrlashni; -qishloq xўjaliqida innovatsion resurstejamkor teknologiyalarni қўllash, "aklli qishloq xўjaliqi" (Smart agriculture) va rahamlashtiрилган agroneteknologiyalarni jorij қiliш boyicha zamonaviy bilimlariga ega bolgan kadrlar tayёrlash; -talabalarni biliiminining nazorat қilişda rating tizimi Nizomidan tўғri foydalaniшni; -ўz mutaxassislik faoliyatini va bosqa turdoш kasblariga samarali mosalsha oliishi kerak.
5	5A410304	Ўсимликлар химоясида мониторинг ва башорат	<p>Таълим ўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни мутахassisligi бўйича магистр янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - башорат қилиш , мониторинг, диагностика тушунчалари ва уларнинг ҳамда ахамияти ва моҳияти; -зараркунанда ва касаллик ва бегона ўтларнинг турларини аниқлашнинг замонавий усуллари; - зарарли организмлар биоэкологияси ва систематикаси; - зараркунанда ва ўсимликларнинг ривожланиш фенологиялари; -зарарли организмларни аниқлаш ва хабарлашнинг замонавий усуллари;

		<ul style="list-style-type: none"> - ўсимликлар зааркунанда, касаллик ва бегона ўтларни ривожланишини ва заарини мониторинг килиб бориш ва унинг усуллари тұғрисида; - ўсимликларни заарловчи зааркунанда касаллик ва бегона ўтларни ривожланиши ва тарқалишини башорат қилиш хамда уларга қарши профилактика (олдини олиш) чора тадбирларин ўтказиш мүддатларини, экологик тоза органик (кишлок хұжалик махсулотларини етиштириш) талабларини; - экинларнинг заарли организмларни башорат ва мониторинг қилиш бүйича олиб бориладиган илмий –тадқиқот усулларини билиши керак; - кишлок хұжалигіда инновацион ресурстежамкор технологияларни құлаш, “акли кишлок хұжалиғы” (Smart agriculture) ва рақамлаштирилған агротехнологияларни жорий қилиш бүйича замонавий билимларга ега бўлган кадрлар тайёрлаш; - талабалар билимини назорат қилишда рейтинг тизими Низомидан тұғри фойдаланишни; ўз мутахассислик фаолияти ва бошқа турдош касбларга самарали мослаша олиши керак.
--	--	---

ҚХВ ўқув юртлари ва малака ошириш
бўлими бошлиғи

“Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси биринчи ўринбосари

Ўсимликларни химоя қилиш илмий
тадқиқот институти директори

Ш.Жониқулов

Х.Бекбергенов

К. Маматов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари билан
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Қибрай тумани

“30” сюнья 2020 йил

Қатиашдилар: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиги - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўкув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиги – Ш.Жониқулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиги ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгashi раиси - А.Хайтов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-мухитни муҳофаза килиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиширувчилар ва экспорт килувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўкув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиги – И.Султонова, “Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Курбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси-М.Тулаходжаева, Богдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Галла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Кувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя килиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Богдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иктисадиётни илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза килиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори-С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори-Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори-Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори-Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори-К.Комилов, Тошкент давлат аграр университети ўкув ишлари бўйича проректори - С.Исламов, ТДАУ Нукус филиали директори-Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори-А.Жўраев, ТошДАУ ўкув-услубий бошқармаси бошлиги-М.Атабаев, таянч ва турдош олий таълим муассасаларининг факультет деканлари, кафедра мудирлари ва етакчи профессор-ўқитувчилари ва таклиф этилганлар

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини

ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйргуда белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари иштирокида 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича хорижий тажрибалар асосида тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини мухокамаси.

Сўзга чиқди: А.Холиков – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилдан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйргуда белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва қўнималарига қўйиладиган талаблар, худудларни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш дастурларида белгиланган вазифалар, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳисоботлари ва таклифлари асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, КарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва корхонларнинг малакали мутахассислари иштирокида мухокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш маркази тизимидағи илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан такриздан ўтказилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги

343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳакида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳакида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ва ўкув режалари ҳакида йигилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: ТДАУ ректори Б.А.Сулаймонов – Узбекистон Республикаси Президентининг “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида асосий кадрлар истеъмолчилари хисобланган вазирликлар, идоралар, ташкилотлар ва корхоналарнинг таклифлари асосида 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб таълимнинг кредит-модуль тизимида тайёрлаш йўлга кўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун хафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўкув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддати 2 йил этиб белгиланади. Бакалавриат таълим йўналишларининг сиртқи таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич жорий этилади.

Университет ишчи гурухлари томонидан ривожланган хорижий тажрибалар асосида куйидаги 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўкув режалар ишлаб чиқилди:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари номи	
	шифри	
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоклар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоклар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дэҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уругчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкарамзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигига)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигига)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигига)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроцеснуослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (екинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (екинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкарамзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари номи	
	шифри	
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигига)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йигилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамили иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириги ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимиға ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўкув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига белгиланган муддатда тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Кибрай тумани

“30” июн 2020 йил

Биз куйида имзо чекувчилар - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофикаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи – Ш.Жоникулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгashi раиси - А.Хайтов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт килувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Курбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси-М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Фалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Кувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биалогияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ

хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори - С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори - Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мұхандислари институти ректори - Ү.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори - Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори - К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори - Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори - А.Жўраев, Тошкент давлат аграр университети ўкув ишлари бўйича проректори - С.Исламовлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чикиш бўйича турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўкув режаларининг мазмуни билан танишириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротурпроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дехқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали бодорчилик ва кўкаlamзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик
23	5411700	Иссиқхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротуроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (экинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саклаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етишириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги З-сон Қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий хужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Кишлоқ хўжалиги вазирлиги кадрлар ва ўкув юртлари бошқармаси бошлиғи

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
олий таълим муассасалари фасилитини
мувофиқлаштириш бош бошқармаси
бошлиғи

Вазирлар Маҳкамаси
Ўсимликлар карантини
инспекцияси бошлиғи ўринбосари

Ўзбекистон фермер, дехқон хўжаликлари
ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси

Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари,
геодезия, картография ва давлат кадастри
давлат қўмитаси раиси ўринбосари

Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза
қилиш давлат қўмитаси раиси

Лимон етиштирувчилар ва экспорт
қилувчилар уюшмаси раиси

“Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўкув
юртлари ва илмий муассасалари билан
ишлаш бошқармаси бошлиғи

“Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси
биринчи ўринбосари

Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини
ривожлантириш агентлиги директори

Н.Э. Нажимов

“Үзгрокимёхимоя” АЖ раиси ўринбосари Р.Очилов

Кишлоқ хұжалиги вазирлигі /хузури дағы/ Урғучиликни ривожлантириш - маркази директори

“Фалла-Алтег” АЖ ишлаб чыгарыш корхонаси директори

Ұсимликтарни химоя қилиш тадқиқот институти директори

Урмон хужалиги илмий тадқикоти
институти директори

Академик М.Мирзаев номидагы
“Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик
илемий тадқиқот институти” бош директори

Усимликшунослик илмий таджикот

“Сабзавот-полиз

картошкачилик” илмий тадқиқот институты

Тошкент давлат аграп университети ўқув ишлари бўйича проректори

P. Druce

—Р.Очилов

W. H. Davis Jr.

III. Намазов

~~YOSHIDA
HEKLA~~

Б. Холмухаммедов

ALARM
GILISH
TADDOOT
SISTEM

А.Учаров

A circular blue ink stamp containing text and a checkmark.

А.Хамзаев

卷之三

Ю.Саимназаров

卷之三

— А. Аманов

卷之三

12728

2000

B U D D

Stamps ✓

~~240~~

**Тошкент давлатаграр университети 5410300 - Ўсимликлар химояси ва
карантини бакалавриат таълим йуналиши негизидаги 5A410303 –
Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик
даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган умумий
талаблар бўйича такомиллаштирилган малака талабларга**

ТАҚРИЗ

Мазкур малака талаби олий таълимни Давлат таълим стандарти кадрлар тайёрлаш сифатини таълим мазмунига қўйилган талабларни, кадрлар тайёрлаш сифатини баҳолаш тартиблари ва йўл – йўриклиарини белгилаб берувчи хужжатдир.

Мазкур малака талаби Ўзбекистон Республикаси “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Конунларидан ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёевнинг 2016 йил 30 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг академиклари билан учрашуви”, 2017 йил 14 январдаги, “Вазирлар Махкамасининг кенг қамровли йиғилиши” 2017 йил 7 февралдаги “Ҳаракатлар стратегияси” ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 2019 йил 19 августдаги “Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4421-сонли Қарори билан тасдиқланган тамойилларга риоя этилган ҳолда тузилган.

5A410303 – Фитопатология магистратура мутахассислиги бўйича тузилган янгилangan малака талаблари ва ўқув режада магистрларнинг илмий тадқиқот фаолиятига йўналтирилган фанларни ўзлаштириш жараёнида амалга ошириладиган мақсад ва вазифалар, тажриба кўникмалар ҳамда тасаввурларга эга бўлиш, қўйилган талабларни билиш ва улардан самарали фойдалана олиш кабилар тўгри қўрсатилган. Мутахассислик бўйича ўқитиладиган умумметодологик, мутахассислик ва танлов фанлари тўғри танланган.

ДТС ва ўқув режасида фан олдида турган долзарб муаммоларни ўрганиш ва уларни ижобий ечимини излаб топишда замонавий услуг ва техно, мустақил ҳамда олинган маълумотларни таҳлил қилишга кенг ўрин белгилаши диққатга сазовордир.

Хулоса қилиб айтганда, 5A410303 – Фитопатология мутахассислиги бўйича магистр тайёрлаш учун тузилган янгилangan малака талаблари ва ўқув режаси ҳар томонлама етук мутахасислар тайёрлашга оид масалаларни ўз ичига олган ва сифатли тузилган бўлиб, ўқув режалари, ўқув фанлари дастурлари ва бошқаларни таёrlаш учун асос бўлиб хизмат қилади ҳамда уни тасдиқлашни таклиф қиласман.

ЎзЎХКИТИ МЧЖ,
лаборатория мудири,

Н.Тиллахаджаева

**Тошкент давлатаграр университети 5410300 - Ўсимликлар химояси ва
карантини бакалавриат таълим йуналиши негизидаги 5A410303 –
Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик
даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган умумий
талаблар бўйича такомиллаштирилган малака талабларга**

ТАҚРИЗ

Мамлакатимизда барча соҳаларда ижтимоий - иктисодий ислоҳатлар жадал равишда амалга ошаётган ҳозирги даврда қишлоқ хўжалик тармоқларини замонавий технологиялар ва уларни қўллаш юзасидан муқаммал билим ва кўникмаларга эга малакали кадрлар билан таъминлаш экологик соф ва сифатли қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришда муҳим назарий ва амалий ахамиятга эгадир.

5A410303 – Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига куйиладиган умумий талаблар давлат таълим стандартларида мутахассислик фанларининг бошқа умумкасбий фанлари билан узвий боғланниб, келажакда ўсимликлар химояси ва карантини соҳаларини кенгайтиришда ҳамда зарур бўлган муҳим вазифаларни бажаришда асос бўлади. Натижада ушбу таълим йуналиши мутахассислари мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳалари билан чамбарчас боғланган ҳолда ўсимликлар химояси ва карантини тармоғи салоҳиятини ошириб борадилар. Мазкур вазифаларни амалга оширишда малака талаблари бунга дастуриламал бўлади.

Магистратурани 5A410303 – Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган умумий малакавий талаблар ўсимликлар химояси ва карантини илмий ишлаб чиқариш соҳаларининг талабларига мос ҳолда тузилган.

Юқорида қайд этилганларга асосан ушбу ижобий кўрсаткичларни эътиборга олган ҳолда, мазкур такомиллаштирилган 5A410303 – Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг малака талаблари ва ўкув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради, деб хисоблайман ва Мувофиқлаштирувчи Кенгашда кўриш учун тавсия қиласман.

Ўз РFA Геномика ва биоинформатика
маркази катта илмий-ходими, PhD.

О.Тўраев

**Тошкент давлатаграр университети 5410300 - Ўсимликлар химояси ва
карантини бакалавриат таълим йуналиши негизидаги 5A410303 –
Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик
даражаси ва зарурый билимлар мазмунига қўйиладиган умумий
талаблар бўйича такомиллаштирилган малака талабларга**

ТАҚРИЗ

Дунё илм фан соҳасининг шиддат билан ривожланаётган бир даврда, барча соҳалар бўйича янги фан янгиликлари, технологияларни яратиш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш талаб этилади. Шу сабабли бу соҳани ракобатбардош кадрлар билан таъминлаш ва уларни замонавий технологияларни тушуна оладиган ва ишлаб чиқаришда қўллай оладиган юкори савияли малакали мутахассислар билан таъминлаш зарурдир.

5A410303 – Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурый билимлар мазмунига қўйиладиган малака талаблар ўсимликлар химояси ва карантини соҳаларида мутахассислик фанларининг бошқа умумкасбий фанлари билан узвий боғлаб, келажакда ўсимликларни химояси қилиш технологиясини такомиллаштиришида зарур бўладиган муҳим вазифаларни бажаришда асос бўлади, натижада унбу таълим йуналиши мутахассислари мамлакатимиз халқ хўжалиги соҳалари билан чамбарчас боғланган тармоғи салоҳиятини ошириб борадилар. Мазкур вазифаларни амалга оширишда малака талаблари бунга дастури амал бўлади.

Магистратури 5A410303 – Фитопатология мутахассислиги малака талабларини умумий талабларида чет эл илғор тажрибаларини инобатга олган ҳолда ўсимликлар химояси ва карантинининг ўсимликларни зарарли организмлардан ҳимоя қилиш тизимлари, қўллаш усуслари ва технологиялари қўллаш асосида кишлоқ хўжалик ўсимликлари хосили сифати ва микдорини ошириш, бу борада илмий-тадқикот тажрибаларини ўтказиш, қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллажлари ва олий таълим муассасаларида педагогик ва тармоқ илмий-тадқикот институтларida илмий фаолиятини таъминлаш каби муҳим вазифалар белгиланган. Шунингдек магистрантларнинг билимини назорат қилиш учун уларга аттестация муддатларини белгиланиши ниҳоятда асослидир.

Мен юкорида баён этилганларга асосланиб ушбу ижобий кўрсаткичларни эътиборга олган ҳолда, такомиллаштирилган мазкур 5A410303 – Фитопатология мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурый билимлар мазмунига қўйиладиган малака талабларига хозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблайман ва мувофиқлаштирувчи кенгашда кўриш учун таъсия этаман.

ЎзРФА Ботаника институти мікология ва альгология лабораторияси мудири б.ф.р. (РНД) *И.М.Мустафаев*

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналиши бўйича Мувофиқлаштирувчи Кеигаш “Аграр, ўрмон, балиқчилик хўжалиги ҳамда қишлоқ хўжалиги менежмент” ўқув-услубий бирлашмаси йиғилишииинг 4-сонли

БАЁННОМАСИ

“5” август 2020 йил

Кибрай тумани

Қатнашдилар: Бирлашма раиси–Б.А.Сулаймонов

Аъзолари: ТошДАУ, ТИҚХММИ, СамВМИ, АндҚХАИ, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари, ўқув-услубий бошқарма (бўлим) бошликлари, факультет деканлари, кафедра мудирлари ва таклиф этилганлар

Ўқув-услубий бирлашма котиби: Ўқув-услубий бошқармаси ўқув ишлари бўйича инспектори Д.М.Мустафакулов

Ўқув-услубий бирлашманинг 38 нафар аъзоларидан 31 нафари ҳамда таклиф этилганлар 7 нафар.

К У Н Т А Р Т И Б И:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйругида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Б.А.Сулаймонов:

1. Ҳаммангизга маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 30 июлдаги “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб босқичма-босқич 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича таълимнинг кредит-модуль тизимида кадрлар тайёрлаш тизими йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талabalар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талabalар учун ўқиш муддатини 2 йил этиб белгиланади. Бакалавриат таълим йўналишларининг сиртқи таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич йўлга қўйилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та

бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта маҳсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўнилмаларига қўйиладиган талаблар, худудларни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотлар ва берилган таклифлар асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чикилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзgartириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни мухокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар инситути ректори К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори Э.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори А.Жўраев университет профессорлари Х.Атабаева, Р.Дусмуратов, Х.Кимсанбоев, У.Норкулов, доцентлар З.Юлдашева, А.Хакимов, М.Атабаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2020 йил 30 июля қабул қилинган ПҚ-4795-сонли қарори республикамизда аграр таълим тизимини янада такомилаштириш, қишлоқ хўжалиги соҳаси учун юқори малакали рақобатбардош кадрлар тайёрлаш, кадрлар истеъмолчиларининг талаблари асосида тор мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш тизимини тартибга солиши ҳамда ўз вақтида қабул қилинган қарор эканлиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирилди.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори С.Исламов-Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта маҳсус малакали кадрлар бўлган реал эҳтиёжлари, уларнинг касбий малака ва тажрибасини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида таклифлари ва фикрлари-мулоҳазалари асосида ишлаб чикилди. Таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишида Япония, Хитой, Корея, Индонезия, АҚШ, Германия, Англия каби ривожланган хорижий давлатларнинг энг илғор тажрибасилари чукур ўрганилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, ТДАУнинг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва

корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида куйидаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари мухокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги соҳасида фаолият юритаётган илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан экспертизадан ўтказилди:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари номи	
	шифри	номи
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротурпроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дехқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкаlamзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкочилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-мухит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротурпроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саклаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаlamзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигига)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йиғилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Узбекистон Республикаси Президентининг “Узбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Узбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Узбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириги ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон бўйругида белгиланған вазифаларни

ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ва ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тақдим этилсин.

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

5А410303 –Фитопатология магистратура мутахассислиги малака талабларини ишлаб чиқилишига ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5А410303 – Фитопатология магистратура мутахассислиги малака талабларни ишлаб чиқида куйидаги мөйөрий – хуқуқий хужжатларига асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 26 марта “Усимликлар карантини бўйича давлат хизмати фаолиятининг самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3626-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 8 майдаги “Тошкент давлат аграр университетидаолий маълумотли кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3704-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПФ - 5708-сон “Кишлоқ хўжалиги соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонининг ижоросини таъминлаш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги соҳаси ва тармоқларида малакали кадрлар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш, фан, таълим ва ишлаб чиқаришнинг самарали интеграциясини таъминлаш мақсадида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги ПҚ -4421-сонли қарори;

Малака талабини ишлаб чиқида магистратура мутахассислиги битиравчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Янги ўқув жараёни жадвали ва фаолият турлари ҳажми ҳамда малака талаблари олдинги режадагидек қолдирилган.

Малака талаблари асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикирлаш, юксак касбий малакавий қўнимка шакилланиши таъминланади;

Ушбу малакавий талаблар халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадирларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ишчи гурух, Буюк Британиянинг Harper Adams University, Мозамбекнинг Inter-University cooperation to Train Crop Scientists for African Agraculture (CSAA), Россиянинг Красноярский государственный аграрный университет ва Германиянинг University of Göttingen каби етакчи университетларининг фитопатология мутахассислиги буйича магистр тайёрлаш тажрибаларини ўрганиб, улардан малака талаблар ҳамда ўқув режани тузишда фойдаландилар.

5A410303 — Фитопатология магистратура мутахассислиги буйича малака талаблари ва ўқув режалари кадрлар истемолчилари талаблари асосида ишлаб-чиқилган ва ҚҲВ ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи Ш.Жоникулов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раисининг биринчи ўринbosари X.Бекбергенов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий тадқиқот институти директори К.Маматовлар томонидан тасдиқланган.

Ўқув режалар номлари келтирилган Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи Ш.Жоникулов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раисининг биринчи ўринbosари X.Бекбергенов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий тадқиқот институти директори К.Маматовлар билан келишилган.

Малака талаблар етакчи олимлар, мутахасислар ва турдош ҳамда тармоқ Илмий тадқиқот институтлари томонидан баҳоланган ва такризлар берилган: Ўз ЎХҚИТИ МЧЖ, лаборатория мудири, к/х.ф.н. Н.Тиллахаджаева, Ўз РFA Геномика ва биоинформатика маркази катта илмий ходими, PhD. О.Тўраев, ЎзР FA Ботаника институти микология ва альгология лабораторияси мудири, б.ф.ф.д. (PhD), И.М.Мустафаев.

5A410303 – *Фитопатология* мутахассислиги буйича Малака талабларига тажрибада текширувдан ўтган таълим, кадрлар истеъмолчиларининг таклифлари ҳамда ишлаб чиқариш амалиёти фаолиятларининг илфор меъёрлари киритилди.

Малакавий талабларни ишлаб чиқишида мамлакат ижтимоий – иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модеринизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини ҳалқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғулаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Ўқув ишлари бўйича проректор

С.Я.Исламов

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ АГРАР УНИВЕРСИТЕТИ

**“ТАСДИҚЛАЙМАН”
ГошДАУ ректори, академик
Б.Сулаймонов**

2020 й " ____ " _____
М.У.

**ИШЧИ ЎҚУВ РЕЖА
2020-2021 ўқув йили учун
Мутахассислик:
5A410303 – Фитопатология
*I босқич***

Академик даражасы – МАГИСТР
Үқиши муддаты - 2 йил
Үқиши шакли - күндызги

I. ҮҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

Назарий таълим ва иљмий фаолият

Давлат аттестацияси

Илмий амалиёт (стажировка)

Аттестациялар

Таътиллар

II. УКУВ РЕЖАСИ

Т/р	Ўқув фанлари блоклари ва илмий фаолият турларининг номи	Талабанингўкувюкламаси (соатларда)										Соатларнинг семестрлар ва хафталар бўйича таксимоти						
		Умумий юклама нинг хажми		Аудитория машғулотлари (соатларда)								Мустакил таълим	1 курс		2 курс			
				Жами	Маъруза	Амалий	Лабора-тория	Семинар	Курс лойхаси (инши)	1	2		1	2	3	4		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	18	18	18	21
1.00	Умумметодологик фанлар	260	16	144	36	108				116	2	4	2					
1.01	Илмий-тадқикот методологияси	65		36	18	18				29								
1.02	Махсус фанларни ўқитиши методикаси	65		36	18	18				29			2					
1.03	Амалий хорижий тил	130		72		72				58	2	2						
2.00	Мутахассислик фанлари	870	54	504	216	180	108		Зки	366	12	12	4					
2.01	Фитопатологияда илмий- тадқикот услублари	126		72	36	36			к.и	54	4							
2.02	Микроорганизмлар морфологияси, систематикиса ва физиологияси	308		180	72		108		к.и	128	4	6						
2.03	Ўсимликларнинг юкумли касалликларини аниқлаш ва уларга қарши кураш воситалари	126		72	36	36			к.и	54	4							
2.04	Ўсимликларнинг карантин касалликлари	184		108	36	72				76		6						
2.05	Ўсимликлар касалликларини ривожланиши ва тарқалишини башорат килиш	126		72	36	36				54			4					
3.00	Танлов фанлари	490	30	252	126	126				238	6	4	4					
3.01	Натенгшунослик, лицензиялаш ва сертификациялаш ёки Нутқ маҳданияти	70		36	18	18				34	2							
3.02	Мева ва сабзавот маҳсулотларининг саклаш давридаги касалликлари ёки Ўсимлик касалликлари диагностикаси	140		72	36	36				68	4							
3.03	Гул ва манзарали экинлар	140		72	36	36				68		4						

54410303 –*Фитопатология* магистратура мұтахассислиги үкүв жараёни жадвали ва үкүв режасининг
2019-2020 йилда тасдиқланған үкүв режаси билан қиёсий-солиштирма жадвали

I. ҰҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

2019 йилдаги үкүв режа бүйича

Күрс	Хафталар												Жами	Үкүв жараёни (хафталарда)	Тәнниллар	Хаммаси				
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август								
	1 2 3 4 5 6 7 8 9	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2																		
I	T T					T T	A A						A A	T T T T T T T T	40	36		4	12	52
II	T T					T T	A A	I D T	T T T				T T T	42	18	21	3	6	48	
ЖАМИ:													82	54	21	7	18	100		

1

Назарий таълим ва илмий фаолият

Д

Давлат
аттестацияси

И

Илмий
амалиёт
(стажировк)

A

Аттестация

T

Таблицы

Татьяна

Хаммаси

2020 йилдаги үкүв режа бүйича

Хафталар

1

Назарий таълим ва илмий фаодият

Д

Давлат
аттестацияси

И

Илмий
амалиёт
(стажировк

A

Аттестация

T

Таблицы

- 1 -

Хаммаси

ЛУКУВ РЕЖАСИ

Т/п	Үкүв фанлари, блоклар ва фаолият турларининг номлари	2019 йилдаги үкүв режа бўйича				2020 йил үкүв режаси бўйича				Аудитори я юкламаси фарки +/-	Изоҳ*		
		Юклама ҳажми, соат ва % да				Юклама ҳажми, соат ва % да							
		Умумий	%	кредит	Аудито-рия	Умумий	%	кредит	Аудито-рия				
1	2	10	7		8	10	7		8	9	10		
1.00	Умумметодологик фанлар	260	16	17	144	260	16	17	144	0			
1.01	Илмий-тадқикот методологияси	65		4	36	65		4	36	0			
1.02	Махсус фанларни ўқитишиш методикаси	65			72	65			72				
1.03	Амалий хорижий тил	130		8	72	130		8	72	0			
2.00	Мутахассислик фанлари	870	54	24	504	870	54	24	504	0			
2.01	Фитопатологияда илмий-тадқикот услублари	126		4	72	126		4	72	0			
2.02	Микроорганизмлар морфологияси, систематикаси физиологияси	ва	308		10	180	308		10	180	0		

Тошкент давлат аграр университети, 5А410303 – Фитопатология йўнилиши ўкув режасини яхшилаш бўйича тахлил ва таклифлари

№	Тошкент давлат аграр университети (Ўзбекистан)		Буюк британия - Harper Adams university		Германия - University of Göttingen		Мозамбик - Inter-University cooperation to Train Crop Scientists for African Agraculture (CSAA)		Россия - Красноярский государственный аграрный университет	
	Магистр-фитопатология		Магистр - Plant Pathology		Магистр - Crop Protection		Магистр -Crop Protection		Магистр -Фитопатология	
	1620 соат (2 йил)		180 кредит (1 ёки 2-3 йил)		120 кредит (2 йил)		120 кредит (2 йил)		2376 соат (2 йил)	
	www.agrar.uz		http://www.harper-adams.ac.uk/		http://www.uni-goettingen.de		www.csaa-intracp.org		http://www.kgau.ru	
№	Ўкув фанлари, блоклар ва фаолият турларининг номлари	Соат	Ўкув фан номлари	кредитлар	Ўкув фан номлари	кредитлар	Ўкув фан номлари	кредитлар	Ўкув фан номлари	Соатлар
1. Умумметодологик фанлар										
1=3	1- блок фанлари	480			Scientific Working	30	Scientific Working		1- блок фанлари	756
2. Мутахасислик фанлар										
4	Фитопатологияда илмий-тадқиқот ишлари	65	Research and Information Skills	15	Crop Production	10	Insect ecology	30	Научные исследования в защите растений	108
5	Микроорганизмлар морфологияси, систематикаси ва физиологияси	308	Biology and Epidemiology of Plant Pathogens	15	Plant Pathology	10	Pesticides Toxicology	30	Сельскохозяйственная энтомология и фитопатология	216
6	Ўсимликларнинг юкумли касалликларини аниклам ва уларга карши кураш воситалари	126	Diagnosis and Management of Plant Pathogens	15	Virology	10	Advanced weed control	30	Карантин и организация системы интегрированной защиты	252
7	Ўсимликларни карантин касалликлари	184	Plant Health Management - Principles	30	Molecular diagnostics	10	Advanced Plant Pathology	20	Экологическая оценка плодородия почв и безопасности растительной продукции	144
8	Ўсимликлар касалликларини ривожланиши ва таркалишини башорат килиш	126	Pesticide Technology	15	Entomology	10			Система защиты растений	144
9			Research Project	60	Weed science	10			Математические методы в сельском хозяйстве	108
10					Integrated pest management	10			Инновационные технологии в защите растений	108
11					Pesticides	10				
Таплов фанлари										
9	Таплов фанлари	490	<i>Ecological Principles and Decision Tools</i>	15	<i>Key competences</i>	10	<i>Integrated Pest Management</i>	10	Таплов фанлари	540
10			<i>Principles and Practices of Crop Production</i>	15						

Изоҳ								
Ўқиши 2 йил давом этади. соат 1620	Умумий	Ўқиши кундузги шаклда I йил, сиртки шаклда 2-3 йил давом этади Умумий режа 180 кредитни ташкил этади		Ўқиши 2 йил давом этади Умумий режа 120 кредитни ташкил этади		Ўқиши 2 йил давом этади Умумий режа 120 кредитни ташкил этади		Ўқиши 2 йил давом этади. Умумий соат 2376
Ўзбекистонда талабаларга кўпроқ икдисодий тавлим берилади. Шунинг учун уларда келгуси соҳасига бутунлай түгри келмайдиган фанилар кўп. Аммо асосий фанилари дунё талабига түгри келади.		Харпер Адамс университетида асосий эътибор кишлоқ хўжалиги соҳаси мутахасислари тайёрлашга каратилган ва хатто тадбиркорлик хам		Göttingen- университетда катта эътибор табнат ресурсларини химоя килиш ва кинолок хўжалигини ривожлантиришга катта эътибор каратилган				

Ўқув ишлар бўйича проректор

С.Исламов

Календарный учебный график

Сводные данные

		Курс 1			Курс 2			Итого
		сем. 1	сем. 2	Всего	сем. 3	сем. 4	Всего	
	Теоретическое обучение	14	8 2/6	23 2/6	9 2/6	12 2/6	21 4/6	45
Э	Экзаменационные сессии	4/6	4/6	1 2/6	4/6	4/6	1 2/6	14/6
П	Производственная практика	4	14	12	8 2/6	8 4/6	12	30
Пд	Преддипломная практика				2		2	2
D	Задача выпускной квалификационной работы, включая подготовку к процедуре защиты и процедуру защиты					4	4	4
K	Каникулы	1	6	7		8 4/6	8 4/6	15 4/6
*	Нерабочие праздничные дни (не включая воскресенья)	1 2/6 (8 дн.)	1 (6 дн.)	2 2/6 (14 дн.)	1 2/6 (8 дн.)	1 (6 дн.)	2 2/6 (14 дн.)	4 4/6 (38 дн.)
Продолжительность обучения (не включая нерабочие праздничные дни и каникулы)		Более 35 нед.			Более 35 нед.			
Итого		21	11	52	18 4/6	33 2/6	52	104
Студентов						11		
Группы						1		

**5A410303 – Фитопатология магистратура мутахассислиги ўкув
режаси бўйича хорижий мамлакатлар олий ўқув юртлари ўкув
режалари билан қиёсий солиштирма**

ТАХЛИЛИЙ МАЪЛУМОТИ

Буюк Британиянинг Харпар Адамс, Германиянинг Göttingen университети, ва Мозамбикнинг Inter-University cooperation to Train Crop Scientists for African Agraculture (CSAA) университети ҳамда Россиянинг Красноярск давлат аграр университетлари ўкув режалари билан танишиб чиқилди. Магистратура мутахассислиги фитопатология йўналишига тўғри келадиган фанлар асосида ўзимизнинг ўқув режадаги фанларга тузатишлар киритилди. Буюк Британиянинг Харпар Адамс университетида магистратура мутахассисликлари учун қабул қилинган стандарт асосида магистрлар учун 180 кредит (8 та фан) ажратилган. Германиянинг Göttingen университети магистратура мутахассисликлари учун қабул қилинган стандарт асосида магистрлар учун 120 кредит (10 та фан) ажратилган. Мозамбикнинг Inter-University cooperation to Train Crop Scientists for African Agraculture (CSAA) университетида магистратура мутахассисликлари учун қабул қилинган стандарт асосида магистрлар учун 120 кредит (5 та фан) ажратилган. Бизнинг қабул қилинган стандарт бўйича магистрлар учун 1620 соат (10 та фан) ажратилган. Красноярск давлат аграр университети магистратура мутахассисликлари учун қабул қилинган ўкув режа асосида магистрлар учун 2376 соат (13 та фан) ажратилган. Магистр мутахассислик фанлари асосий қишлоқ хўжалик ўсимликларида касаллик қўзғатувчи микроорганизмлар биоэкологияси, тарқалиш қонуниятлари, карантин касалликлари ва ўсимликлар ҳимоясида илмий тадқиқот ишларига эътибор берилган: Узбекистон Республикасида асосий экин турлари ғўза ва донли экинлар бўлганлигини эътиборга олган ҳолда асосий мутахассислик фанлари шу экинлар касалликларига йўналтирилган.

Ўқув ишлари бўйича проректор

С.Я. Исламов

Буюк британия

Plant Pathology

Year of entry

2019

Duration

1 year full-time
2 to 3 years part-time

Award

Final award: MSc
Intermediate awards:

Start date: September 2019

The course

Harper Adams university is the UK's only provider of a postgraduate course in plant pathology. There is currently a shortage of expertise in this important topic, which is a key element in the effort to ensure global food security and mitigating the effects of climate change. By successfully completing this course you will develop a range of abilities that will prepare for an interesting and fulfilling career in an area with considerable opportunities.

Although food production has tripled in the last 40 years, approximately 1 billion people still go hungry, with an average of 30 per cent of all available food being wasted during production, processing and distribution. Crop losses through plant disease either pre- or post-harvest are an important component of these losses.

The aim of the course is to provide students with specialized training in plant pathology.

The course will:

- prepare students for a career in plant pathology
- offer vocational training in the area of applied plant pathology
- prepare students for PhD studies

The course is intended to provide a detailed understanding of basic and applied plant pathology and the issues associated with current production systems and control strategies. The course is underpinned by an extensive programme of agri-environment research at Harper Adams and longstanding collaborations with research institutes and other organisations in the UK and overseas.

MSc programme

MSc (180 credits from)

- Research and Information Skills -15 кредит
- Biology and Epidemiology of Plant Pathogens-15 кредит
- Diagnosis and Management of Plant Pathogens-15 кредит
- Plant Health Management - Principles-15 кредит
- Plant Health Management - Practices-15 кредит
- Pesticide Technology-15 кредит
- Research Project-60 кредит

Optional modules

- Ecological Principles and Decision Tools-15 кредит
- Principles and Practices of Crop Production-15 кредит
- Case Study-15 кредит
- Optional Module 1-15 кредит
- Experimental Design and Analysis-15 кредит

Германия
Crop Protection (MSc)
University of Göttingen • Göttingen

Degree	Master of Science in Crop Protection
Course location	Göttingen
Teaching language	<ul style="list-style-type: none"> • English
Languages	All courses are held in English.
Programme duration	4 semesters
Beginning	Winter semester
Application deadline	1 March for applicants from non-EU countries 1 July for applicants from EU countries

Course organisation

The two-year MSc programme comprises four semesters, during which 120 ECTS have to be achieved. The courses of advanced study contribute 81 credits, an internship of six weeks including a written report and an oral presentation nine credits, and the Master's thesis including the colloquium 30 credits. Training in concepts and practical skills is achieved through lectures, seminars, laboratory classes, field courses, and project work. The language of instruction is English. In the first semester, some more basic courses (Integrated Management of Pests and Diseases, Crop Production in Temperate Zones, Pesticides – Mode of Action and Application Techniques, Mycology, Weed Biology and Management, Statistics) are held.

In the second semester, the compulsory modules Scientific Working Methods (Basic Laboratory Techniques, Journal Club, Scientific Writing and Presenting) must be completed, as well as other modules such as Pests and Diseases in Temperate Zones, Molecular Weed Science and Basics of Molecular Biology in Crop Protection. During the subsequent semester break, the internship should be completed. In the third semester, courses such as the Internship Seminar, Virology, Pesticides – Toxicology, Metabolism, Regulation and Registration, or Plant Herbivore Interactions can be selected.

The last semester consists of a research project for the Master's thesis –

including experiments, data collection and evaluation, as well as completion of the thesis. The thesis must be defended in a colloquium.

Types of assessment

Types of assessment are written exams, oral exams, written papers, oral presentations, and practical protocols.

International elements

- International guest lecturers
- Training in intercultural skills
- Projects with partners in Germany and abroad

Integrated internships

An internship of six weeks is a compulsory module and has to be completed during one semester break. Programme advisers will assist students finding an appropriate internship. Students will carry out practical work in areas of crop protection, in agrochemical companies, in research or consulting institutions and experience the daily work situation.

Specific knowledge of the respective area of work/research will be acquired, and social abilities like work organisation, teamwork, interdisciplinary work, and flexibility will be practised.

International Master Programme Crop Protection

Compulsory modules (18 ECTS): Scientific working methods I-III

- Journal club,
Scientific writing and presenting,
Basic laboratory techniques,

Internship, 6 weeks

Elective modules (66 ECTS): Catalogue of 29 modules in:

crop protection, plant pathology, virology, molecular diagnostics, entomology, weed science, integrated pest management, pesticides

Key competences (6 ECTS): Practical Statistics and Experimental Design in agriculture

MSc thesis (24 ECTS), Thesis presentation and defense (6 ECTS)

Мозамбик

Master Program in Crop Protection

Duration (in semesters): 2 Years

Credits (per semester): 17

Objectives (around 150 words):

Low crop yield in Mozambique and several countries in Sub Saharan Africa is in part due to the crop loss during the production process and after crop harvest. The main drivers of these losses are pests and diseases with an average of 50% total crop loss in the country (Mozambique). The incidence of pests and diseases is in part due to climate changes and poor agricultural practices. In order to address this problem, the government of Mozambique has been implementing plans and strategies including green revolution strategy and the strategy for food production. Within these strategies, pests and disease management are stressed focusing on development of human capacity to deal with these issues. Consequently, the government has created various agricultural colleges in the country. However, these colleges have limited human resources. This curriculum comes to fulfil the government need in training Mozambicans and other scientists in the region in the area of crop protection.

Structure and content:

The Master programme in crop protection takes 2 years to be completed. The first year is reserved for class work with 12 disciplines and the second year is reserved for the preparation and completion of Master' thesis research and submission. The subject covered includes pest and disease management, plant pathology, pesticide toxicology, weed management, among others.

The distribution of the courses per semester is indicated below.

We use cookies to ensure the best user experience and to serve tailored advertising. To learn more about our cookies and how to manage them, please visit our cookie policy.

[I AGREE](#)

Masters | PGCE | PGDip | MBA | PGCE | Funding | Advice | Reviews | Log in / Signup | Q

Masters

Harper Adams University

Plant Pathology PgC / PgD / MSc / MRes

Plant Pathology PgC / PgD / MSc / MRes HARPER ADAMS UNIVERSITY

[Compare](#)

[Key information](#)

[Key information](#)

[Course Summary](#)

[Different course options](#)

[Modules](#)

[Tuition fees](#)

[Entry requirements](#)

[Location](#)

[Similar courses at different universities](#)

[Request info](#)

Key information

DATA SOURCE : IDP Connect

Qualification type

MSc - Master of Science

Subject areas

Plant Pathology

Course type

Taught

Course Summary

The aim of the course is to provide students with specialized training in plant pathology. The course will: prepare students for a career in plant pathology; offer vocational training in the area of applied plant pathology; prepare students for PhD studies; The course is intended to provide a detailed understanding of basic and applied plant pathology and the issues associated with current production systems and control strategies. The course is underpinned by an extensive programme of agri-environment research at Harper Adams and longstanding collaborations with research institutes and other organisations in the UK and overseas. Harper Adams is the UK's only provider of a postgraduate course in plant pathology. There is currently a shortage of expertise in this important topic, which is a key element in the effort to ensure global food security and mitigating the effects of climate change. By successfully completing this course you will develop a range of abilities that will prepare for an interesting and fulfilling career in an area with considerable opportunities.

Although food production has tripled in the last 40 years, approximately 1 billion people still go hungry, with an average of 30 per cent of all available food being wasted during production, processing and distribution. Crop losses through plant disease either pre- or post-harvest are an important component of these losses. Having completed the taught part of MSc you will be able to identify pathogens using both traditional methods and molecular techniques. The course will focus on producing integrated management solutions that meet the requirements of sustainable crop production. Students also learn how to disseminate issues and ideas relating to plant disease control to a range of audiences using various methods of communication.

Careers: Students holding an MSc in Plant Pathology can find employment in a variety of organisations including agricultural, horticultural and forestry research institutions, universities, commercial organisations within the agrochemical sector, and advisory and consultancy roles in the private sector. Some graduates will go on to do postgraduate research. Students will also achieve PgDip, PgCert and MRes awards in this course.

Different course options

Full time | Harper Adams University | 1 year | SEP

Full time | Harper Adams University | 1 year | SEP

Study mode

Full time

Duration

1 year

Start date

SEP

Modules

Plant Health Management (15 Credits)

Some form of crop protection is practised on all modern arable farms, horticultural enterprises and in glasshouses. This module is designed to develop an appreciation of factors that influence occurrence and severity of weed, pest and disease outbreaks, and to enable the student appreciate the importance of lifecycles and other ecological information in the design of appropriate strategies for the control of key weeds, pests and diseases. In so doing you will develop an awareness of the significance of crop protection problems and an understanding of the principles of conventional and novel approaches to control. You will: Predict and forecast example weed, pest and disease problems and evaluate their economic and biological significance; Relate the biology, epidemiology and population dynamics of key example weed, pest and disease problems to the occurrence and severity of, and control strategy for, their outbreaks; Evaluate the sustainability of example integrated pest management systems; Evaluate the mode of action of pesticides and how to predict and minimise control problems arising from their use (for instance resistance, resurgence); Assess the current and potential future use of technology such as molecular diagnostics, genetic modification and GIS/GPS in crop protection.

Biology and Epidemiology of Plant Pathogens (15 Credits)

This module will deal with the biology and epidemiology of fungal, oomycete, bacterial and viral pathogens of plants. You will: Evaluate the biological nature of different pathogens and the implications and opportunities for control; Evaluate the various stages in the life cycle of key pathogens and the implications and opportunities for control; Evaluate different plant disease model methodology; Critically review recent studies on host-pathogen interactions; Analyse and critically appraise data generated from field experiments.

Pesticide Technology (15 Credits)

Crop production and protection will always be a major element of food security and, although many aspects of pest management are considered 'mature' science, techniques that include the application of pesticides remain crucial in many situations. New chemical classes, microbial control agents and application methods continue to be developed and genetic modifications to crops are unlikely to provide complete solutions in the future. This module emphasises the multi-disciplinary nature (including: biology, chemistry, engineering, medicine, socio-economics) of practical integrated pest management (IPM). Food supply has become a global concern, with UK Government policy now linking home-grown and overseas agricultural issues; the course therefore emphasises some of

the more international aspects of pest management, covering pest management for both tropical and temperate crops. You will: Critically appraise the role of pesticides in insect, disease and weed control within an IPM context; Critically review pesticide formulation and application methods, and for the most important techniques, demonstrate the key skills associated with practical application; Critically evaluate pesticide application methods that maximise targeting and minimise environmental impact and oversee their practical use; Analyse the environmental, climatic and soil factors which influence the performance of active substances and evaluate the impact of these factors on the effectiveness of control in the field and environmental fate; Identify and critically evaluate the key issues associated with pesticide use, environmental impact, human health and residues; critically review and evaluate legislation, research and trends associated with pesticide use.

Research Project (60 Credits)

This module will allow postgraduate students to develop high level problem solving and research skills. Students are initially required to identify research concepts and evaluate their significance in the context of the wider literature. Based on this assessment, students are then required to design studies in order to further investigate the problem and contribute to the knowledge base. The student, under direction from the supervisor, will take responsibility for the planning, execution and writing up of the project. In addition to supervisory input, the student will also be supported by formal workshops that address aspects of project design, including data analysis and presentation. Intended learning outcomes: Critically appraise the current state of understanding of a problem by reference to published literature and other appropriate information sources; Formulate a hypothesis or proposal to advance the current state of knowledge reviewed; Design an appropriate investigation to test that hypothesis or further the proposal; Employ appropriate research techniques to collect and analyse information or data; Interpret, report and present study findings within the context of the existing knowledge base.

Diagnosis and Management of Plant Pathogens (15 Credits)

Plant diseases are often first noticed as a result of distinct disease symptoms. However such symptoms are not always attributable to a single pathogen or there may be a need to detect and quantify a pathogen before symptoms develop. Diseases must be correctly identified to allow appropriate treatments to be determined. Disease management involves the selection of an integrated control strategy that permits economically and environmentally sustainable crop production. This module will deal with the diagnosis and quantification of plant pathogens and identification of appropriate management strategies; You will Identify suitable strategies for diagnosis and quantification of different pathogens; Evaluate the importance of correct diagnosis and quantification of pathogens at key stages of their life-cycle; Evaluate the advantages and disadvantages of different diagnostic techniques; Identify suitable integrated pest management strategies for a range of plant pathogens; Evaluate recent advances in the field of plant disease control and explain how they may impact on agricultural productivity and food security; Evaluate the financial and ecological implications of different disease management strategies.

Plant Health Management - Practices (15 Credits)

Some form of crop protection is practised on all modern arable farms, horticultural enterprises and in glasshouses. This module extends the teaching and learning experienced in This module Plant Health Management ? Principles to address key annual and perennial crops of Northern Europe. Identification skills will be developed, agricultural importance of weeds, pests and diseases appreciated and pest management practices evaluated. The importance of data analysis from experimental work will be appreciated in the development of crop management practices. You will: Evaluate the use of physical diagnostic characteristics in the identification of example weed, pest and disease problems and evaluate their agricultural/horticultural significance; Choose appropriate control measures for individual problems and combine them into integrated pest management systems; Evaluate and synthesise cost effective, environmentally sensitive strategies for the control of example weed, pest and disease problems in annual arable and horticultural cropping systems; Evaluate and synthesise cost effective, environmentally sensitive strategies for the control of example weed, pest and disease problems in perennial cropping systems, including agricultural grassland.

Experimental Design and Analysis (15 Credits)

Before embarking on a research project it is essential to understand the principles of experimental design and analysis. This series of lectures and practicals provides students with: An understanding of the principles, stages and techniques involved in the research process; Ability to identify research problems and formulate research; Ability to analyse and present qualitative and quantitative data.

Research and Information Skills (15 Credits)

This module enables you to become familiar with the appropriate research traditions of your discipline and to analyse, and synthesise and articulate these ideas in a manner appropriate to the level of study. You will also be encouraged to develop positive study habits through reflection and peer engagement. You will: Analyse the implications of divergent research philosophies on the interpretation of information; Critically assess the dominant research philosophy in their specific discipline or professional area and consider the implications for their future development; Evaluate the trustworthiness, validity and reliability of published works associated with their discipline; Synthesise a coherent argument on a topic of significance to their discipline; Critically examine and assess personal development and peer feedback for the benefit of self-discovery, learning and self-improvement.

Tuition fees

UK fees

Course fees for UK / EU students

For this course (per year)

£8,800

Average for all Postgrad courses (per year)

£5,202

International fees

Course fees for non-UK / EU students

For this course (per year)

£13,500

Average for all Postgrad courses (per year)

£12,227

Entry requirements

Students need to have a UK honours degree (minimum 2:2) or equivalent overseas qualification. A good FdSc/HND pass in a relevant subject area plus at least two years' relevant industrial or professional experience; Previous experience, referees' reports and interviews will be used to determine the suitability of candidates for particular programmes.

Location

Harper Adams University

Newport

Telford And Wrekin

TF10 8NB

Nearest train station:

Oakengates 3.8 Miles away

Similar courses at different universities

Medical Microbiology MSc

London School of Hygiene & Tropical Medicine, University of London

Request info Visit website

План одобрен Ученым советом вуза
Протокол № 7 от 28.03.2019

УЧЕБНЫЙ ПЛАН

по программе магистратуры

35.04.04

Направление 35.04.04 Агрономия
Направленность (профиль): Защита растений

Кафедра: Общего земледелия

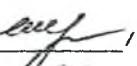
Квалификация: магистр
Программа подготовки: академическая магистратура
Форма обучения: Очная
Срок обучения: 2г

+	Основной	Виды деятельности
+	+	научно-исследовательская
+	+	проектно-технологическая

Год начала подготовки (по учебному плану) 2018
Учебный год 2019-2020
Образовательный стандарт №834 от 17.08.2015

СОГЛАСОВАНО

Проректор по УР

 / Сорокатая Е.И./

Начальник ОЛОКО

 / Новикова В.Б./

Директор института

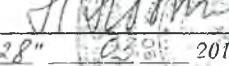
 / Келер В.В./

Председатель методической комиссии

 Коротченко И.С./

Зам. министра сельского хозяйства и торговли
Красноярского края

 / Брылев С.В./

Ректор
"28" 03 2019 г.
Цыжикова Н.И.

